

Den vagtsomme slagter

Om vinteren kan man være heldig at opleve den smukke stor tornskade i det åbne landskab ved Nivå Bugt. Tornskadens videnskabelige navn er *Lanius excubitor*. Lanius betyder slagter og hentyder til tornskadernes vane med at spidde insekter, mus og småfugle på torne, hvilket kan give associationer til slagterbutikkens kødkroge. Excubitor betyder vagtpost og stammer fra den tid, hvor falkonerer brugte fuglen, når de skulle fange nye falke. Falkene blev fanget i fælder med levende duer som lokkemad. Falkoneren lå godt gemt, – klar til at udløse fælden, når tornskaden – placeret i en høj gren i nærheden af fælden varslede rovfugl i farvandet.

Naturreservatet Nivå Bugt Strandenge

Den lavvandede Nivå Bugt og de smalle strandenge er et af de få områder langs Øresundskysten, hvor vadefugle og andre vandfugle har mulighed for at raste og fouragere. Området blev fredet i 1950.

I 2008 indgik Fugleværnsfonden en aftale med Den Hageske Stiftelse, som ejer 8 hektar af strandengen, om at stå for selve driften af området. Hensigten med aftalen er gennem fuglevenlig pleje at gøre området endnu mere attraktivt for fuglene og samtidig sikre befolkningen flere og bedre fugleoplevelser. Din hund er velkommen, men husk at holde den i snor. Undgå at gå ud på selve tangen, da det forstyrrer fuglene. God tur!

At komme dertil:

Tog til Nivå Station, herfra er der ca. 1,5 km til fods – en pragtfuld gåtur via parken ved Nivaagaard og til Strandvejen. Der er parkeringsmulighed i vejkanten ved Strandvejen.

Adresse: Strandvejen, 2990 Nivå
N: 6203384 E: 719806 (UTM 32 ETRS89)

Fugleværnsfonden
Vesterbrogade 138-140, 1620 København V
Tlf. 3328 3839, E-mail: fvf@dof.dk
www.fuglevaernsfonden.dk

Tekst: Allan Gudim Nielsen · Tegninger: Carl Christian Toft · Tryk: Narayana Press, Gylling · Efterår 2009 · ForSIDE: Fjeldvåge

Velkommen til naturreservatet Nivå Bugt Strandenge Nordsjælland

Vinter

En fugl med lødne lar

Fjeldvågen på forsiden af folderen er en fast vintergæst ved Nivå Bugt. Den ligner musvågen, og blev tidligere kaldt laddenbenet musvåge, idet dens ben er fjerkædte ned til tæerne. En god måde at kende forskel på de to fugle, er at holde et vågent øje med deres halefjer. Måske musvågen er fjeldvågens hale meget lys, og det kan tydeligt ses, selv på store afstand. Som navnet antyder, yngler fjeldvågen nordpå i fjelde og på grænsen mellem skov og tundra.

Andre gæster fra det høje nord

Snespurven er en anden af vinterens gæster på strandengene. Fuglene er på evig jagt efter frø fra græs og urter og opholder sig sjældent længe ad gangen på samme sted. Men prøv at holde udik efter de smukke fugle – undertiden hvirler små flokke ganske tæt forb! Også flokke af bjergtrisk ses søge efter ukrudtsfrø på strandengen, mens skærpiberen finder sin føde i opskyllet langs stranden.

En dagsaktiv ugle

Også mosehornuglen har en lang flyvetur bag sig. Lige som fjeldvågen yngler mange af de mosehornugler, vi ser i Danmark om vinteren, i det nordlige Skandinavien. Uglen jager ofte synligt midt på dagen, så oplever man en lys ugle på strandengene en kold vinterdag, er det højt sandsynligt en mosehornugle.

Gå på opdagelse i Nivås natur

Fra stamme til stamme

Både i parken ved Nivaagaard Malerisamling og i området nær Nivåen kan man se og høre træløberen på jagt efter små insekter og edderkopper, som den finder med sit fine pincetnæb. Når træløberen søger føde, bevæger den sig hurtigt op ad stammen – ofte i en spiralsnoet rute omkring træet. Når den når til tops, flyver den ned til roden af et nyt træ og begynder forfra. I Nivå lever også træløberens fætter, kortfået træløber. De to arter ligner hinanden meget, men har forskellig sang.

Skovens tømmemand

Her om vinteren er den store flagspætte ikke svær at opdage – prøv blot at gå efter trommelydene. Spætten synger ikke som mange af de andre fugle. I stedet trommer den tit her sidst på vinteren for at fortæller de andre spætter at "Her bor jeg".

Vemodige kontaktkald

Langs Nivåens bredder vokser rødellen. Træet er meget hårdført og kan vokse med rødderne i vand – ligesom tropernes mangrovetræ. Rødellen bærer små kogler, hvis frø flere fugle sætter stor pris på, bl.a. grønsikken og med jævne mellemrum hvirvler små flokke gennem området. Fuglene holder sammen med et blødt og lidt vemodigt kontaktkald.

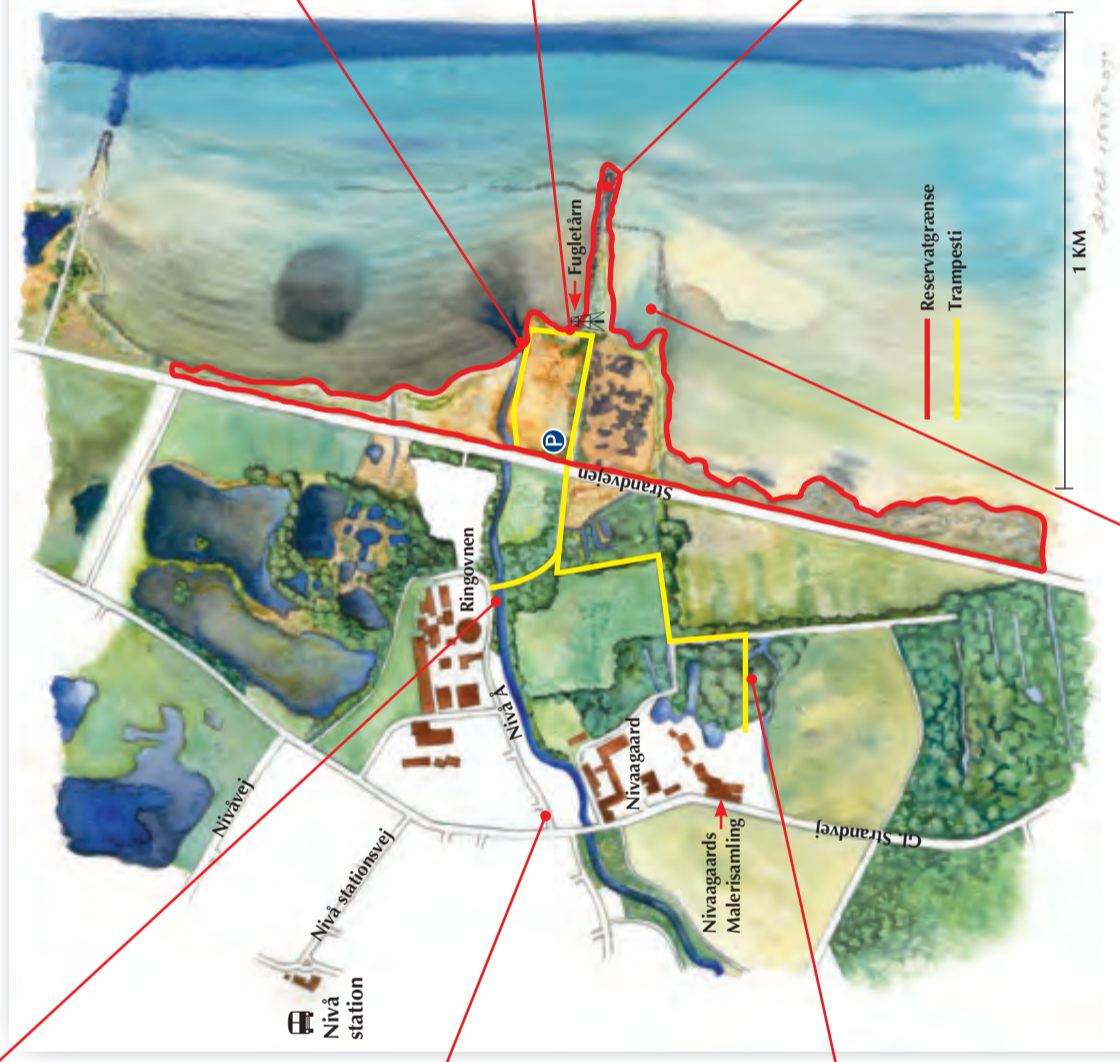
Fiskehejren – en rigtig pudderdåse

Fiskehejren kan man opleve året rundt. Den står ofte på lur langs Nivåen og ses undertiden også fiske på det lave vand langs kysten. Pludselig stivner den – for så et øjeblik efter lynhurtigt at støde næbbet ned i vandet efter en fisk. På brystet har hejren nogle særlige dun, der nemt brækker af og smuldrer og bliver til hvidt "pudder". Pudderet bruger fuglen til at rense næbbet for fiskeslim.

Alt godt fra havet

Her i opskyllet ligger der ofte mange tomme huse af almindelig strandsnegl. I flere lande spiser man sneglen, enten som en lille forret eller i en omgang "alt godt fra havet", og i Portugal kan man købe kogte strandsnegle som snacks på barer. Her hjemme er det mest vadefuglene, som har standsnegl på menukortet. Prøv at placere et tomt sneglehus der hvor pege- og langefinger deler sig. Puster man skråt ned i åbningen kan man med lidt øvelse frembringe et meget højt pift.

Skarven – en pralhals

Her kan man ofte se skarven sidde på en sten og "lufte vingerne". Vidste du, at skarven ligesom alle lystfiskere er en pralhals, der med sine udbredte vinger siger: Se lige her venner – så stor en fisk var jeg tæt på at fange...

Indbygget solfanger i rumpen

I Nivå Bugten kan man om vinteren opleve et pænt antal lille lappedykker ligger og vugge som en lille prop mellem blishøns og troldænder. På solrige vinterdage vil man måske bemærke, at mange af lappedykkerne vender deres hvide rumpe mod solen. Det skyldes, at de her har en slags indbygget solfanger. Ved at stritte med fjerene på bagkroppen, når solens stråler ind til fuglens sorte hud og giver den lidt ekstra varme i en kold tid.

